

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	3	0
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	4	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	3	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Ricard Ripoll Villanueva

Correu electrònic: Ricard.Ripoll@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: francès (fre)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No s'escau

Objectius

El curs té com a objectiu oferir un ampli panorama de les diverses literatures francòfones abordant la pluralitat dels seus àmbits culturals. Els escriptors francòfons s'inscriuen de ple en la modernitat, atents a les innovacions formals. Proposarem una reflexió sobre les nocions de "francofonia", de "literatura nacional", de "négritude" i de "literatura-món". També ens interessarà la problemàtica dels exilis associada a la tria d'una llengua d'escriptura.

Competències

Estudis de Francès i Català

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar la llengua francesa a nivell professional i conèixer les tècniques i els mètodes per assolir la màxima capacitació en l'expressió oral i escrita.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Ser capaç d'analitzar les produccions culturals i literàries contemporànies en llengua francesa.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar la llengua francesa a nivell professional i conèixer les tècniques i els mètodes per assolir la màxima capacitació en l'expressió oral i escrita.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Ser capaç d'analitzar les produccions culturals i literàries contemporànies en llengua francesa.

Estudis de Francès i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar la llengua francesa a nivell professional i conèixer les tècniques i els mètodes per assolir la màxima capacitació en l'expressió oral i escrita.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Ser capaç d'analitzar les produccions culturals i literàries contemporànies en llengua francesa.

Estudis d'Anglès i Francès

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar la llengua francesa a nivell professional i conèixer les tècniques i els mètodes per assolir la màxima capacitació en l'expressió oral i escrita.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Ser capaç d'analitzar les produccions culturals i literàries contemporànies en llengua francesa.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos actuals en llengua francesa.
2. Exposar els conceptes propis de la llengua, la lingüística i la literatura franceses.
3. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
4. Expressar-se oralment i per escrit amb un nivell de llengua francesa corresponent al nivell d'usuari experimentat.
5. Fer una dissertació o un comentari en francès sobre temes relacionats amb la literatura i la cultura contemporànies en llengua francesa.
6. Identificar i interpretar els aspectes més rellevants de la creació artística contemporània i actual relacionada amb la llengua francesa, en les seves diverses manifestacions.
7. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
8. Realitzar un treball individual en què s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
9. Relacionar la literatura en llengua francesa amb altres discursos creatius i analítics.
10. Resoldre problemes de manera autònoma.
11. Treballar en equip respectant les diverses opinions.

Continguts

1. La francofonia: una noció problemàtica
2. Les literatures francòfones de Bèlgica, Suïssa, Àfrica negra, Magrib, Carib...
3. La literatura quebequesa
4. Anàlisi d'obres literàries
  - L'Orangerie, de Larry Tremblay (collection Folio, Gallimard)
  - Demoiselles-cactus, de Clara B.-Turcotte (Lemeac, Québec)
  - Notre-Dame du Nil, de Scholastique Mukasonga (collection Folio, Gallimard)
  - Le Vampire de Ropraz, de Jacques Chessex (Le Livre de Poche)

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- Classe magistral amb suport TIC i discussió col·lectiva
- Pràctica d'expressió escrita i oral en llengua francesa
- Lectura comprensiva de textos i anàlisi crítica
- Realització d'exercicis individuals i en grup, tant escrits como orals
- Realització d'activitats autònomes
- Intercanvis a classe (professor-estudiant, estudiant-estudiant)

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes teòriques i discussió de problemes	40	1,6	1, 2
--	----	-----	------

Tipus: Supervisades

Activitats en grup i metodologia literària	60	2,4	1, 2, 3, 5, 8
--	----	-----	---------------

Tipus: Autònomes

Estudi personal	50	2	1, 5, 8, 10
-----------------	----	---	-------------

Avaluació

L'avaluació del curs serà contínua, i inclourà la feina feta al llarg del curs, tant les diverses proves com els treballs lliurats durant tot el semestre. L'assistència regular a classe i la participació son obligatòries. Si l'estudiant no pot venir a classe, haurà de comunicar-ho al professor en començar el període lectiu.

S'avaluaran a la vegada el nivell de francès (oral i escrit) (30%) i la pertinència de les respostes (70%).

Els alumnes que no puguin seguir l'avaluació contínua hauran de

- lliurar un treball escrit de recerca literària (40%)
- realitzar un examen final que portarà sobre la part teòrica i sobre les lectures obligatòries (30%)
- lliurar les fitxes de lectura (30%)

Es considerarà com a '**no presentat**' si l'alumne ha lliurat menys d'un 30% dels treballs assignats al curs i ha realitzat menys del 30% de les proves. Per tant, si l'alumne ha fet més d'un 30% de cada part, se l'avaluarà.

La **reavaluació** sols s'oferirà a aquells alumnes que, havent fet avaluació contínua, hagin suspès o no lliurat alguns dels treballs (sempre i quan hagin lliurat més de 30% dels treballs assignats) i vulguin recuperar-lo. Algunes tasques no es poden repetir (participació a classe, presentacions orals, exercicis fets a classe).

El plagi: El plagi total i parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (això inclou copiar frases o fragments d'Internet i afegir-los sense modificacions al text que es presenta com a propi), i és una ofensa greu.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dossier final	30%	0	0	1, 2, 6, 8, 10
Participació	10%	0	0	3, 4, 6, 7, 9
Treballs escrits	40%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8
Treballs orals	20%	0	0	2, 3, 4, 11

Bibliografia

Beniamino Michel, *La francophonie Littéraire. Essai pour une théorie*, Paris, L'Harmattan, Coll. Espaces francophones, 1999.

Beniamino Michel, « La francophonie littéraire », in *Les études littéraires francophones : état des lieux. Actes du colloque 2-4 mai 2002*, Lieven D'Hulst et Jean-Marc Moura (éd.), Villeneuve-d'Ascq, Éd. du Conseil scientifique de l'Université Charles-de-Gaulle-Lille 3, 2003.

Bourdieu Pierre, *Les règles de l'art. Genèse et structure du champ littéraire*, Paris, Le Seuil, 1992.

Compagnon Antoine, *Le démon de la théorie. Littérature et sens commun*, Paris, Seuil, 1998.

Fonkoua Romuald, « Comment appréhender « la sagesse des barbares » ? », in « *La critique littéraire* », *Notre Librairie*, n°160, Paris, 2006.

Fonkoua Romuald et Halen Pierre (dir.), *Les champs littéraires africains*, Paris, Karthala, 2001.

Fouché Michel, *Fronts et frontières. Un tour du monde géopolitique*, Paris Fayard, 1991.

Garnier Xavier, « la littérature francophone, une affaire de style ? », In *Les études littéraires francophones : état des lieux. Actes du colloque 2-4 mai 2002* Lieven D'Hulst et Jean-Marc Moura éd., Villeneuve-d'Ascq, Éd. du Conseil scientifique de l'Université Charles-de-Gaulle- Lille 3, 2003.

Gauvin Lise, *La fabrique de la langue*. Paris, Seuil, 2004.

Gérard Albert, *European languages writing in Sub-Saharan Africa*, Budapest / Amsterdam, 1986.

Glissant Edouard, *Introduction à une poétique du divers*, Paris, Gallimard, 1996.

Gontard Marc et Gray Denise, *Regards sur la francophonie*, Rennes, Plurial, 1997.

Halen Pierre, « Constructions identitaires et stratégies d'émergence », in *Imaginaires francophones*, C.R.L.P, n°22, Université de Nice-Antipolis, 1995.

Halen Pierre, « Le système littéraire francophone », in *Les études littéraires francophones : état des lieux. Actes du colloque 2-4 mai 2002*, D'Hulst Lieven et Moura Jean-Marc (éd.), Villeneuve-d'Ascq, Éd. du Conseil scientifique de l'Université Charles-de-Gaulle-Lille 3, 2003, p.26.

Jahn Janheinz, *Manuel de littérature négro-africaine du 16e siècle à nos jours de l'Afrique à l'Amérique*, [Geschichte der neoafrikanischen Literatur]. Traduit par Gaston Bailly, Paris, Editions Resma, 1969.

Joubert Jean-Louis, « Le vaudou sans peine (ou réflexion sur l'épistémologie et la méthodologie des études francophones), » In *Etudes françaises en Europe non-francophone*, *Romanica Wratislaviensia*, vol. XVII, n°613, 1981.

Kesteloot Lilyan, *Les Ecrivains noirs de langue française, naissance d'une littérature*, Bruxelles, Université libre de Bruxelles, Institut de sociologie, 1963.

Klinkenberg Jean-Marie, « Insécurité linguistique et production littéraire. Le problème de la langue d'écriture dans les lettres francophones », dans Michel Francard et al. (dir.), *L'insécurité linguistique dans les communautés francophones périphériques*, Louvain-la-Neuve, n° spécial des Cahiers de l'institut de linguistique de Louvain, t.XIX, 1994, n°3-4.

Klinkenberg Jean-Marie, « Autour du concept de langue majeure », in *Littératures mineures en langue majeure*, Lise Gauvin et J.P. Bertrand (dir.), éd. PUM, 2003.

Moura Jean-Marc, *Littératures francophones et théorie postcoloniale*, Paris, PUF, 1999.

Mouralis Bernard, *Littérature et développement : essai sur le statut, la fonction et la représentation de la littérature négro-africaine d'expression française*, Paris, Silex édition, 1984.

Mouralis Bernard, « Des comptoirs aux empires », in *Littératures postcoloniales et francophonie*, Textes réunis par Bessière J. et Moura J.-M., Paris, H. Champion, 2001.

Ossito Midiohouan Guy, *Ecrire en pays colonisé: plaidoyer pour une nouvelle approche des rapports entre la littérature négro-africaine d'expression française et le pouvoir colonial : essai critique*, Paris /Budapest/Torino, l'Harmattan, 2002.

Ricard Alain, *Littératures d'Afrique noire*, Paris, CNRS/ Karthala, 1995.

Rushdie Salman, « La littérature du Commonwealth n'existe pas », in *Patries imaginaires*, traduit par Aline Chatelin, Paris, Christian Bourgois, 1993.

Saïd Edward, *L'Orientalisme. L'Orient créé par l'Occident*, Paris, Seuil, nouvelle édition augmentée, 1980.

Todorov Tzvetan, *Critique de la critique*, Paris, Le Seuil, 1984.

Weinrich Harald, *Conscience linguistique et lectures littéraires*, Paris, Maison des sciences de l'homme, 1990.

Lectures obligatòries

Els estudiants rebran una bibliografia específica en començar el curs sobre cada tema del programa i sobre cada lectura obligatòria, així com indicacions escrites de caire metodològic per a la realització de cada tipus d'exercici.